

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI
DEPARTAMENT ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30,
tel.: (22) 623-18-42 fax.: (22) 623-20-51

ROWwl-bk-504- 142/10(5359)

Warszawa, dnia 23 sierpnia 2010 r.

Pan
Andrzej Daniluk
Zastępca Dyrektora Departamentu Rolnictwa
i Modernizacji Terenów Wiejskich
Urząd Marszałkowski
Województwa Mazowieckiego

ul. Brechta 3
03-472 Warszawa

Dotyczy: interpretacja w sprawie sposobu wyliczania całkowitego planowanego kosztu
małego projektu

Szanowny Panie Dyrektore,

W odpowiedzi na pismo z dnia 13 sierpnia 2010 r. (znak: RW.II./EC/0217-1/10) w sprawie możliwości uznania za kwalifikowalne prac związanych z adaptacją pomieszczeń budynku gospodarczego na pracownię ludowego rzemiosła artystycznego oraz sposobu weryfikacji spełnienia przez wnioskodawcę kryterium wskazanego w § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia MRiRW z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego PROW 2007-2013 (Dz.U. Nr 138, poz. 868 z późn. zm.), przekazuję następujące informacje.

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 4 rozporządzenia, pomoc na małe projekty przyznaje się w formie refundacji części kosztów niezbędnych do realizacji małego projektu, w oparciu o zawartą umowę przyznania pomocy, poniesionych nie wcześniej niż w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Zapis ten nie stanowi ograniczenia w zakresie możliwości rozpoczęcia realizacji operacji przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy, a jedynie wskazuje na moment od którego koszty ponoszone na realizację operacji mogą zostać uznane za kwalifikowalne. Z kolei § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia wskazuje, iż pomoc na mały projekt jest przyznawana jeżeli będzie on realizowany w zakresie określonym w załączniku nr

1 do rozporządzenia, a jego całkowity planowany koszt wynosi co najmniej 4,5 tys. złotych, lecz nie więcej niż 100 tys. złotych. W przypadku małego projektu, w którego zakres wchodzi m.in. adaptacja pomieszczeń budynku gospodarczego na pracownię ludowego rzemiosła artystycznego, należy uznać, że mały projekt wpisuje się w zakres wskazany w załączniku nr 1 do rozporządzenia, jednak biorąc pod uwagę sam tytuł projektu „Regionalne warsztaty edukacyjne” oraz faktyczny zakres operacji, wnioskodawca we wniosku o przyznanie pomocy, w części III.15 powinien raczej zaznaczyć pkt 15.3.4 Kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła, a nie 15.3.2 Kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów. Ponadto, ze względu na fakt, iż wnioskodawca planuje również organizację warsztatów w ramach projektu, należy zaznaczyć także pkt 15.1.1, a co za tym idzie, wyodrębnić koszty związane z poszczególnymi kategoriami zakresu małego projektu. Należy przy tym podkreślić, że cel opisany jako: „Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez różnicowanie działalności gospodarczej, tworzenie pozarolniczych miejsc pracy oraz wykorzystanie nowoczesnych technik i technologii. Rozwój rzemiosła i rękodzielnictwa. Projekt dotyczący wzornictwa nawiązującego do tradycji i dorobku kulturowego obszaru” w zasadzie nie jest adekwatny do zakresu realizacji małych projektów wskazanego w pkt 3b lub 3d załącznika nr 1 do rozporządzenia. Z tak sformułowanego celu nie wynika bowiem, że projekt ma dotyczyć kultywowania zawodów i rzemiosła albo tradycji, obrzędów i zwyczajów.

Z uwagi na fakt, iż proces adaptacji budynku gospodarczego ma charakter wielofazowy i kompleksowy, należy uznać, że elementem małego projektu jest całość tego procesu, a nie jedynie część prac (montaż stolarki drzwiowej i okiennej, wykonanie tynków wewnętrznych, podsufitki, posadzek wewnętrznych oraz montaż osprzętu elektrycznego), które zostały objęte opisem zadań we wniosku o przyznanie pomocy i wykazane jako koszty kwalifikowalne projektu. W związku z powyższym, wnioskodawca w opisie zadań powinien ująć również wszelkie niezbędne do wykonania prace, które wchodzi w zakres adaptacji budynku, w tym wskazywane w piśmie UM m.in. roboty malarskie wewnętrzne, elewację, wykonanie łazienki i pomieszczenia socjalnego wraz z robotami sanitarnymi oraz wykonanie posadzek z płytek ceramicznych. Także prace adaptacyjne wykonane dotychczas, a więc jeszcze przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy, w tym wskazane w piśmie UM prace rozbiorowe, roboty stanu surowego, dach i pokrycie oraz instalacje elektryczne bez montażu osprzętu, pomimo faktu, iż nie mogą zostać wykazane jako koszty kwalifikowalne małego projektu (§ 4 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 4 rozporządzenia) powinny zostać ujęte w opisie zadań, gdyż stanowią integralną część projektu. Co za tym idzie, wnioskodawca wykazując we wniosku o przyznanie pomocy całkowity koszt małego projektu, powinien uwzględnić w nim wszelkie prace związane z adaptacją budynku, a więc również te, które zostały poniesione przed złożeniem wniosku oraz te, które będą ponoszone od dnia jego złożenia, nawet jeśli wnioskodawca nie ubiega się o ich refundację. Tak wykazana kwota całkowitych kosztów realizacji małego projektu stanowi punkt odniesienia do weryfikacji spełnienia przez wnioskodawcę kryterium wskazanego w § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia.

Należy przy tym podkreślić, iż nadrzędnym warunkiem jaki musi spełniać mały projekt jest kryterium wskazane w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz.U. Nr 64, poz. 427 z późn. zm.), a więc projekt nie może odpowiadać warunkom przyznania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17-20. Z informacji przedstawionych przez UM wynika, iż w ramach projektu wnioskodawca ubiega się głównie o refundację kosztów adaptacji budynku gospodarczego na pracownię rzemiosła artystycznego podkreślając, iż „od wielu lat zajmuje się sztuką ludową oraz w dalszym ciągu planuje rozwijać i podtrzymywać to zajęcie”, koszty związane z samą organizacją i przeprowadzeniem warsztatów (kartony, nożyczki, bibuły, klej do papieru, bloki techniczne oraz wynagrodzenie osoby szkolącej) traktując w sposób marginalny. Sytuacja taka może budzić wątpliwości, czy nie zachodzi zjawisko sztucznego tworzenia warunków do przyznania pomocy. Intencją prawodawcy było umożliwienie beneficjentom małych projektów kultywowania tradycyjnych zawodów i rzemiosła, ale nie wyłącznie poprzez polepszenie warunków już wykonywanego zajęcia. Konieczne jest także wykazanie wartości dodanej projektu dla obszaru objętego LSR, a także wskazanie w jaki sposób owo „kultywowanie” będzie realizowane. Poprzez „kultywowanie” zgodnie z definicją słowa zawartą w słowniku języka polskiego, należy rozumieć nie tylko „utrzymanie” pewnego stanu, czyli zachowanie sposobu tradycyjnego wytwarzania rękodziela, ale także jego „rozwój”, czyli przekazywanie wiedzy i umiejętności pozostałym mieszkańcom obszaru objętego LSR. Z informacji przekazanych przez UM nie wynika czy wnioskodawca w sposób wystarczający wykazał, iż warsztaty edukacyjne będą realizowane w sposób cykliczny, uwzględniający fakt konieczności związania z celem projektu przez okres 5 lat od dnia dokonania płatności ostatecznej. Należy przy tym pamiętać, iż w przypadku naborów wniosków niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia z dnia 19 sierpnia 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego PROW 2007-2013, w przypadku przyznania pomocy na realizację małego projektu, okres związania z celem w przypadku projektu inwestycyjnego wynosić będzie 5 lat od dnia przyznania pomocy.

Jednocześnie przypominam, iż weryfikacja powyższych kwestii, zgodnie z obowiązującą Książką Procedur odbywa się w części B2 karty weryfikacji.

Do wiadomości:
wg. rozdzielnika

2 pooczaniem

ZUP. DYREKTORA
DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH
Paweł Pácek
ZASTĘPCA DYREKTORA

Rozdzielnik:

Pan Paweł Czyszczon

Dyrektor Wydziału Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
Wybrzeże Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław

Pani Anna Sasiadek Chuchro

Z-ca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej
Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2, 87-100 Toruń

Pan Edmund Bożeński

Dyrektor Departamentu Koordynacji Projektów Europejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin

Pan Józef Giemza

Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
ul. Podgórna 7, 65-057 Zielona Góra

Pani Maria Kaczorowska

Dyrektor Departament Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
al. Piłsudskiego 8, 90-051 Łódź

Pan Andrzej Masny

Dyrektor Departamentu Środowiska i Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
ul. Raclawicka 56, 30-017 Kraków

Pani Alicja Kłopeć

Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
ul. Piastowska 14, 45-082 Opole

Pan Mariusz Bednarz

Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego
ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów

Pani Elżbieta Filipowicz

Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
ul. Gen. Franciszka Kleeberga 20, 15-691 Białystok

Pani Justyna Durzyńska

Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk

Pan Jerzy Motłoch

Dyrektor Wydziału Terenów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
ul. Ligonja 46, 40-037 Katowice

Pan Krzysztof Domagała

Dyrektor Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego
ul. Targowa 18, 25-520 Kielce, skr. poczt. 25

Pan Jarosław Sarnowski

Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa
Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko –Mazurskiego
ul. Emilii Plater 1, 10-562 Olsztyn

Pani Emilia Dunal

Dyrektor Departamentu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
ul. T. Kościuszki 95, 61-716 Poznań

Pan Cezary Szeliga

Dyrektor Wydziału Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Kolumba 60a, 70-035 Szczecin

Pani Beata Jekielek

Dyrektor Departamentu Działań Delegowanych
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa